

Załącznik do Uchwały Nr...../...../12
Rady Powiatu Wołowskiego
z dnia ...lipca 2012 r.

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W WOŁOWIE**

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
na lata 2012 – 2014**

Wołów, lipiec 2012

1. Wstęp

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zmianami), która określiła obowiązki jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

W związku z powyższym przygotowany został Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 – 2014, którego celem jest zapewnienie każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilnego i trwałego rodzinnego środowiska wychowawczego. Realizacja założeń programu doprowadzi do ograniczenia skali opieki instytucjonalnej, w szczególności ograniczy liczbę umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

System pieczy zastępczej stanowi zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Zadania administracji publicznej w tym zakresie powinny być realizowane we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Do zadań powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;

6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:

- a) grup wsparcia,
- b) specjalistycznego poradnictwa;

8. finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, lub rodzinach pomocowych,
- b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie, które zostało wyznaczone przez Starostę Wołowskiego organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W strukturze Centrum działa Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej składający się z koordynatorów pieczy zastępczej oraz specjalistów, których zadaniem jest opieka nad rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka.

Niniejszy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie wołowskim służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej. Celem jest zapewnienie każdemu dziecku z naszego powiatu całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców odpowiedniego środowiska wychowawczego, organizowanego w formie rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Harmonogram działań z zakresu rozwoju pieczy odzwierciedla przyjęte założenia i działania na najbliższe 3 lata.

Rekomendacje dla Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014 wynikają z:

1. Zaleceń Rec (2005)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (przyjęte przez Komitet Ministrów w dniu 16 marca 2005 r na 919 posiedzeniu zastępców Ministrów);
2. Narodowego Planu Działań na rzecz dzieci;
3. Strategii Państwa dla Młodzieży;
4. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. z listopada 2005 r.;
5. Strategii Rozwoju Powiatu Wołowskiego do 2020 r. z 2006 r.;
6. Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020.

2. Charakterystyka rodzin zastępczych w powiecie wołowskim

Zadania dotyczące zapewnienia opieki i wychowania w rodzinie zastępczej dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej regulowała do 31 grudnia 2011 ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami), która określała następujące rodzaje rodzin zastępczych:

1. spokrewnione z dzieckiem – opiekę nad dzieckiem przejmowali dalsi członkowie rodziny np. dziadkowie, rodzeństwo, wujostwo, itp.;
2. niespokrewnione z dzieckiem – opiekę sprawowały osoby prawnie obce dla dziecka, w takiej rodzinie mogło przebywać w tym samym czasie troje dzieci;
3. zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
  - a) wielodzietne – w takiej rodzinie mogło przebywać w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci; w przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie licznego rodzeństwa liczba dzieci w takiej rodzinie zastępczej może się zwiększyć,
  - b) specjalistyczne – umieszczane były dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji, w rodzinie tej mogło wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci.
  - c) o charakterze pogotowia rodzinnego – w takiej rodzinie umieszczano nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy; w szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka mógł być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące.

Poniższe tabele przedstawiają dane o rodzinach zastępczych w latach 2009 – 2011, stanowią źródła własne PCPR.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych działających na terenie powiatu wołowskiego

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	31	33	35
niespokrewniona	6	7	8
zawodowa	1	2	2
Razem	38	42	45

Tabela 2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych pochodzących z powiatu wołowskiego

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	36	38	43
niespokrewniona	8	9	10
zawodowa	3	8	9
Razem	47	55	62

Tabela 3. Liczba rodzin zastępczych, w których przebywają dzieci z innych powiatów

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	3	4	3
niespokrewniona	3	4	3
zawodowa	0	0	0
Razem	6	8	6

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wołowskiego pochodzących z innych powiatów

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	4	5	4
niespokrewniona	4	5	4
zawodowa	0	0	0
Razem	8	10	8

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w innych powiatach, w których są umieszczone dzieci z powiatu wołowskiego

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	1	1	2
niespokrewniona	4	4	4
zawodowa	0	0	0
Razem	5	5	6

Tabela 6. Liczba dzieci z powiatu wołowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	1	1	2
niespokrewniona	7	7	7
zawodowa	0	0	0
Razem	8	8	9

Tabela 7. Liczba rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego

Rok	2009	2010	2011
liczba rodzin zastępczych zawodowych	1	2	2

Tabela 8. Liczba wychowanków rodzin zastępczych usamodzielnianych kontynuujących naukę

Rok	2009	2010	2011
liczba wychowanków	6	9	11

Od 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zmianami), która dokonała zmian form rodzinnej pieczy zastępczej tj.:

1. rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- b) niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);

c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. rodzinny dom dziecka

3. rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Tabela 9. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wołowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych

Rodzaj rodziny zastępczej	2009 ilość dzieci/rodzin zastępczych	2010 ilość dzieci/rodzin zastępczych	2011 ilość dzieci/rodzin zastępczych
spokrewniona	6 dzieci (4 rodz. zast.)	2 dzieci (2 rodz. zast.)	9 dzieci (8 rodz. zast.)
niespokrewniona	2 dzieci (1 rodz. zast.)	1dziecko(2 rodz. zast.)	4 dzieci (3 rodz. zast.)
zawodowa	3 dzieci (1 rodz.zast.)	6 dzieci (2 rodz. zast.)	4 dzieci (2 rodz. zast.)
Razem	11 dzieci (6 rodzin zastęp.)	9dzieci (5 rodzin zastęp.)	17 dzieci (13 rodzin zastęp.)

Tabela 10. Liczba rodzin zastępczych działających na terenie powiatu wołowskiego po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, stan na 29.02.2012 r.

Rodzaj rodziny zastępczej	stan na 29.02.2012 r.
spokrewniona	30
niezawodowa	17
zawodowa	2
rodzinne domy dziecka	0
Razem	49

Tabela 10. Liczba dzieci z gmin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, stan na 30.06.2012 r.

gmina	spokrewniona	niezawodowa	zawodowa
Brzeg dolny	11	5	3
Wołów	20	12	6
Wińsko	2	7	1

Tabela 10. Liczba dzieci z gmin umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej po 01.01.2012 r., stan na 30.06.2012 r.

gmina	spokrewniona	niezawodowa	zawodowa
Brzeg dolny	1	0	0
Wołów	3	3*	3
Wińsko	0	0	0

*dzieci w rodzinie zastępczej przebywały w okresie 03.2012-30.06.2012 r.; od 01.07.2012 r. przebywają w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Godzięcinie

3. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie wołowskim

Na terenie Powiatu Wołowskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze:

Powiatowa Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Godzięcinie (placówka socjalizacyjna 30 miejsc, placówka interwencyjna 10 miejsc), przekształcona 29 lutego 2012 r. Uchwałą Rady Powiatu Wołowskiego Nr XIX/116/12 w Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Typu Socjalizacyjnego (28 miejsc).

1. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Wiosna” w Krzydlinie Małej (placówka socjalizacyjna 30 miejsc, placówka interwencyjna 20 miejsc).

Poniższe opracowano na podstawie danych własnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie.

Tabela 11. Liczba dzieci z powiatu wołowskiego skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego w latach 2009 - 2011

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2009	2010	2011
PWPO-W w Godzięcinie	26	19	12
WPO-W „Wiosna” w Krzydlinie Małej	12	17	7
Razem	38	36	19

Tabela 12. Liczba dzieci z powiatu wołowskiego skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego w roku 2009 z podziałem na gminy.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Brzeg Dolny	Wołów	Wińsko	razem
PWPO-W w Godzięcinie	11	7	8	26
WPO-W „Wiosna” w Krzydlinie Małej	8	3	1	12

Tabela 13. Liczba dzieci z powiatu wołowskiego skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego w roku 2010 z podziałem na gminy

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Brzeg Dolny	Wołów	Wińsko	razem
PWPO-W w Godzięcinie	8	7	4	19
WPO-W „Wiosna” w Krzydlinie Małej	6	10	1	17

Tabela 14. Liczba dzieci z powiatu wołowskiego skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego w roku 2011 z podziałem na gminy

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Brzeg Dolny	Wołów	Wińsko	razem
PWPO-W w Godzięcinie	3	6	3	12
WPO-W „Wiosna” w Krzydlinie Małej	7	0	0	7

Tabela 15. Liczba dzieci z terenu innego powiatu skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego w latach 2009 - 2011

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2009	2010	2011
PWPO-W w Godzięcinie	1	13	13
WPO-W „Wiosna” w Krzydlinie Małej	63	58	45
razem	64	71	58

Tabela 16. Liczba dzieci z terenu powiatu wołowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innego powiatu w latach 2009 - 2011

Powiat	2009	2010	2011
Legnica	1	0	0
Oława	0	0	0
Razem	1	0	0

Tabela 17. Liczba dzieci przebywających w placówkach rodzinnych funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego w latach 2009 - 2011

Placówki rodzinne	2009	2010	2011
Placówka Rodzinna Nr 1	4	6	5
Placówka Rodzinna Nr 2	4	4	5
Placówka Rodzinna Nr 4	5	4	0
Razem	13	14	10

Do Placówki Rodzinnej Nr 1 skierowano dzieci pochodzące z gminy Wołów: w 2009 roku jedno dziecko a w 2010 pięcioro dzieci. W 2011 roku natomiast skierowano do tej Placówki jedno dziecko pochodzące z gminy Wińsko. Pozostałe dzieci przebywające w placówkach rodzinnych pochodziły z terenu innych powiatów.

4. Wnioski z analizy pieczy zastępczej w latach 2009 -2011

1) Jednym z podstawowych problemów w powiecie wołowskim w latach 2009-2011 jest duża liczba dzieci, w wieku powyżej 12 lat pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej umieszczanych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2) Obecna liczba rodzinnych form pieczy zastępczej działających w powiecie wołowskim nie zaspakaja potrzeb w zakresie zapewnienia opieki i wychowania wszystkim dzieciom wymagającym takiej opieki.

3) W latach 2009-2011 nastąpił spadek liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień 31 grudnia 2011 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołowskiego nie były umieszczone dzieci poniżej 10 roku życia. W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Krzydlinie Małej na koniec roku 2011 r. nie przebywały dzieci pochodzące z terenu naszego powiatu. W powiatowej Wielofunkcyjnej placówce Opiekuńczo-wychowawczej w Godzięcinie przebywało na koniec 2011 r. przebywało 31 dzieci z naszego terenu. W Placówce Rodzinnej Nr 1 w Wołowie przebywało 4 dzieci z naszego terenu.

4) W latach 2009-2011 nastąpił wzrost liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych.

5) W latach 2009-2011 spadła liczba dzieci do 0, z terenu powiatu wołowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innego powiatu.

6) W latach 2009-2011 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołowskiego przebywały dzieci z innych powiatów. Liczba dzieci skierowanych w ostatnim roku znacznie spadła.

Podsumowanie:

1. Należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez stwarzanie warunków do pozyskiwania kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka i funkcjonowania istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej.
2. W wyniku likwidacji placówek rodzinnych na terenie powiatu wołowskiego należy przekwalifikować zawodowe rodziny zastępcze na rodzinne domy dziecka, co spowoduje zwiększenie miejsc dla dzieci, umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Z uwagi na to, że nie wszystkie dzieci kwalifikują się do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej należy przeorganizować system instytucjonalnej pieczy zastępczej tak by stworzyć placówki najbliższe rodzinnym formom, poprzez tworzenie małych placówek opiekuńczo-wychowawczych.
4. Obecnie wszystkie dzieci z terenu powiatu wołowskiego skierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywają na naszym terenie i ten stan należy utrzymać poprzez dostosowanie liczby miejsc w placówce do liczby dzieci wymagających opieki instytucjonalnej.

5. Cele Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014 jest „rozwój pieczy zastępczej w powiecie wołowskim”.

Cele szczegółowe

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Organizowanie pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Dostosowanie systemu instytucjonalnych i rodzinnych form pieczy zastępczej.

Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Sposoby realizacji działań</i>
- promocja rodzicielstwa zastępczego; - poprawa wizerunku rodzicielstwa zastępczego; - zwiększenie liczby kandydatów; - kwalifikowanie i szkolenie kandydatów	- artykuły prasowe; - współpraca z lokalnymi mediami; - przeprowadzenie kampanii informacyjnej; - informacje na stronie www; - spotkania integracyjne; - organizacja szkoleń
Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez edukację i poradnictwo	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Sposoby realizacji działań</i>
- zwiększenie usług specjalistycznych; - przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka; - materialne wzmocnienie pieczy zastępczej; - współpraca z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi działającymi na rzecz rodzicielstwa zastępczego	- zapewnienie dostępu do: psychologa, pedagoga, terapeuty rodzinnego, radcy prawnego lub innych specjalistów w zależności od potrzeb; - utworzenie grupy wsparcia; - organizacja szkoleń wzmacniających kompetencje i rozwijające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze; - partycypowanie w kosztach utrzymania lokalu mieszkalnego; - umożliwienie zamiany lokalu mieszkalnego na większy
Organizowanie pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Sposoby realizacji działań</i>
- poradnictwo i doradztwo zawodowe; - poradnictwo i edukacja; - wsparcie lokalowe; - wsparcie finansowe	- grupa wsparcia; - spotkania edukacyjne; - mieszkania chronione; - świadczenia: pomoc na kontynuowanie nauki, rzeczowa i na usamodzielnienie

Dostosowanie systemu instytucjonalnych form pieczy zastępczej	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Sposoby realizacji działań</i>
- dostosowanie do nowych wymogów funkcjonujących placówek opiekuńczo-wychowawczych; - współpraca z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi; powiatowa świetlica wsparcia dziennego	- przekształcenie placówek opiekuńczo-wychowawczych; - prowadzenie „klubu dziecka”

6. Limit rodzin zastępczych zawodowych w Powiecie Wołowskim w latach 2012 – 2014

Tabela 16. Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, dane z ośrodków pomocy społecznej i sądu

GMINA	Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej – dane z OPS
Wołów	15
Brzeg Dolny	15
Wińsko	6
Razem	36

źródło: dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wołowskiego

Limit rodzin zawodowych określony został na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych gmin powiatu wołowskiego oraz rozeznania potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i przedstawia się następująco:

1. Rok 2012 – 2 rodzinne domy dziecka
2. Rok 2013 - 2 rodziny zastępcze zawodowe oraz 1 rodzinny dom dziecka
3. Rok 2014 - 1 rodziny zastępcze zawodowe oraz 1 rodzinny dom dziecka

7. Planowany budżet Programu

Przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej projekt budżetu przedstawia założenia przewidywanych wydatków na realizację Programu w latach 2012 -2014. Z uwagi na to, że trudno w sposób jednoznaczny przewidzieć skutki wdrożenia ustawy oraz Programu zaplanowany budżet może ulegać zmianie.

L.p	Szacunkowy koszt i struktura finansowania działań w ramach Programu, wg źródeł finansowania	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
		<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>
	Ogółem:	4.828.170,00	5.323.919,96	5.476.212,25
	w tym:			
1.	Wynagrodzenia roczne (m-czne) z pochodnymi dla: - rodzin zastępczych zawodowych - prowadzących rodzinny dom dziecka	0,00 69.220,00 (2.884,16)	86.076,00 (7.173,00) 43.038,00 (3.586,50)	43.038,00 (3.586,50) 43.038,00 (3.586,50)
2.	Wynagrodzenie roczne (m-czne) pomocy domowej w rdd	25.102,00 (3.586,00)	64.557,00 (5.379,75)	86.076,00 (7.173,00)
3.	Pokrycie rocznych (m-cznych) kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej i rdd	79.000,00 (13.166,00)	168.000,00 (14.000,00)	192.000,00 (16.000,00)
4.	Dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w wieku od 6-18 lat	28.800,00	30.000,00	30.000,00
5.	Jednorazowa pomoc z tytułu przyjęcia dzieci do rodziny zastępczej zawodowej	20.000,00	30.000,00	30.000,00
6.	Pomoc losowa	5.000,00	5.000,00	5.000,00
7.	Pomoc dla osób usamodzielnianych (z rodzin zastępczych i placówek) zgodnie z Indywidualnym Programem Usamodzielnienia	328.400,00	330.000,00	330.000,00

8.	<i>Środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego rdd</i>	79.000,00	168.000,00	180.000,00
9.	<i>Przeprowadzenie remontu w rdd</i>	0,00	5.000,00	10.000,00
10.	<i>Szkolenia i specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych i rdd</i>	56.000,00	86.000,00	86.000,00
	<i>nowi kandydaci</i>	0,00	9.000,00	6.000,00
11.	<i>Koszty pośrednie związane z obsługą administracyjno-biurową rodzin zastępczych (w tym: wynagrodzenia z pochodnymi, media, materiały i wyposażenie)</i>	110.000,00	150.000,00	160.000,00
12.	<i>Utrzymanie publicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych</i>	1.962.032,00	2.020,892,96	2.081.519,75
13.	<i>Dotacje dla niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych</i>	2.045.000,00	2.106.350,00	2.169.540,50
14.	<i>Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkowym ubezpieczenia zdrowotnego,</i>	20.616,00	22.000,00	24.000,00

Wyjaśnienia do projektu Budżetu:

Nr pozycji w tabeli:

1. wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka: 2012 r. – 1 rzz i 2 rdd, 2013 r. – 2 rzz i 1 rdd, 2014 r. – 1 rzz i 1 rdd,

- średnia m-czna wysokość wynagrodzenia prowadzącego rzz z trójką dzieci 3.000 + pochodne 586,50

- średnia m-czna wysokość wynagrodzenia prowadzącego rdd z pięciorgiem dzieci 3.000 + pochodne 586,50

2. wynagrodzenia na zatrudnienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych m-czne wynagrodzenie 1.500 + 293,25 pochodne, przy założeniu, że w 2012 r. od czerwca x 2 osoby, w 2013 x 3 osoby, w 2014 x 4 osoby

3. koszty utrzymania w rzz i rdd dla 10 dzieci w 2012 roku, 22 w roku 2013 i 30 w roku 2014,
4. dofinansowanie do wypoczynku w kwocie średnio 500,00 zł/ dziecko,
5. jednorazowa pomoc w wysokości 1.500 na dziecko w 2012 roku – 13 dzieci, 2013 – 20 dzieci, 2014 – 20 dzieci,
6. pomoc losowa dzieci w każdym roku średnio 1.000,00 na dziecko,
7. pomoc dla usamodzielnianych: w 2012 roku – 28 osób, 2013 – 29 , 2014 – 29 osób,
8. koszty utrzymania lokalu dla rodzinnych domów dziecka i rzz ogółem w latach: 2-2012, 5 – 2013, 7 - 2014, średnio przyjmuje się m-czną kwotę 1.000,00
9. środki na remont lokalu, przyjmuje się, że w 0 – 2012, 1 – 2013, 2 - 2014
10. szkolenia – średnio 6.000,00 rocznie; poradnictwo, terapie, superwizje – średnio 80.000,00 rocznie
11. wynagrodzenia pracowników w zespole ds. pieczy zastępczej – 2012 za okres 9 m-cy, 2013 i 2014 za 12 m-cy, (kierownik, koordynator, pracownik socjalny),
12. koszty utrzymania placówek opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych przez powiat w latach 2013-2014 wzrost o 3%,
13. koszty utrzymania niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych,
14. ubezpieczenia zdrowotne dzieci,

Uwaga: Zgodnie z art. 86 ust. 1 i 2 ustawy wysokości wynagrodzeń i świadczeń dla rodzin zastępczych są waloryzowane corocznie wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, natomiast wysokość świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, w tym także dla dziecka niepełnosprawnego podlega waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Zaplanowano wzrost dotacji między poszczególnymi latami o 3%.

8. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014 są środki finansowe pochodzące:

1. z budżetu Powiatu Wołowskiego,
2. z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny),
3. z budżetów samorządów gminnych,
4. z budżetów innych powiatów,
5. z odpłatności rodziców biologicznych,
6. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, pozyskane w ramach PO KL.

9. Beneficjenci Programu

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
3. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
4. Osoby usamodzielniane;
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
6. Rodziny pomocowe sprawujące tymczasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców;
7. Pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych.

10. Realizatorzy programu

Koordinatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie przy współpracy:

1. rodzin zastępczych;
2. rodzin pomocowych;
3. placówek opiekuńczo- wychowawczych;
4. Policji;
5. ośrodków pomocy społecznej;
6. Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich;
7. stowarzyszenie „Rodzinnie dla Dzieci”
8. organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych.

11. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora Programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie w celu ocenienia czy niniejszy Program osiąga założone cele. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników. Celem ewaluacji naszego programu są następujące stwierdzenia:

Czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?

Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?